

(Uit)verkiezing / Predestinatie:

Gezegd zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, die ons in de hemelstieren, in Christus, met talrijke geestelijke zegeningen heeft gezegend. <i>In Christus immers heeft God, voordat de wereld grondvest werd, ons vol liefde uitgekozen</i> om voor hem heilig en zuiver te zijn, en hij heeft ons naar zijn wil en verlangen voorbestemd om in Jezus Christus zijn kinderen te worden, tot eer van de grootheid van Gods genade, ons geschonken in zijn geliefde Zoon. (Ef. 1: 3 t/m 6)	nadruk op Gods genade en Zijn soevereine uitverkiezing	nadruk op Gods algemene aanbod van genade en de vrije wil / keuze van de mens
<i>God schenkt in dit leven aan sommigen het geloof, terwijl Hij het aan anderen onthoudt.</i> Dit vloeit voort uit zijn eeuwig besluit. [...] Deze uitverkiezing is een onveranderlijk voornemen van God, waardoor Hij voor de grondlegging van de wereld uit het hele menselijke geslacht - dat door eigen schuld de oorspronkelijke gerechtigheid verloren en zich in zonde en ondergang gestort heeft - een vast en groot aantal mensen in Christus tot het heil heeft uitgekozen. [...] Alleen uit genade zijn zij in Christus uitverkoren overeenkomstig het vrije welbehagen van Gods wil. (Dordtse leerregels, I, art. 6 en 7) • <i>Door zijn genade bent u nu immers gered, dankzij uw geloof.</i> Maar dat dankt u niet aan uzelf; <i>het is een geschenk van God</i> en geen gevolg van uw daden, dus niemand kan zich erop laten voorstaan. (Ef. 2: 8 en 9) • <i>‘Daarom heb ik jullie gezegd,’</i> zei hij, <i>‘dat iemand alleen bij mij kan komen als het hem door de Vader gegeven is.’</i> (Jh. 6: 65; zie ook vs. 44.) • Iedereen heeft gezondigd en ontbeert de nabijheid van God; en iedereen wordt <i>uit genade</i>, die niets kost, door God als een rechtvaardige aangenomen omdat hij ons door Christus Jezus heeft verlost. (Rom. 3: 23 en 24) • Rebekka was van onze vader Isaak zwanger van een tweeling, en <i>al voor ze geboren waren en nog niets goeds of slechts hadden gedaan</i>, werd haar gezegd: <i>‘De oudste zal de jongste dienen.’</i> Gods besluit blijft namelijk van kracht: <i>God kiest een mens niet uit op grond van zijn daden, maar omdat hij hem roept.</i> Zo staat er ook geschreven: <i>‘Jakob heb ik liefgehad, Esau heb ik gehaat.’</i> (Rom. 9: 11 t/m 13) [anderen: dit is een citaat uit Mal. 1: 2 en 3 waar Esau als voorvader van het volk Edom wordt gezien. Edom had geholpen bij de ondergang van Juda door de Babyloniërs en werd daarom terecht gehaat.] • Moeten we dan zeggen dat God onrechtvaardig is? Natuurlijk niet. Hij zegt immers tegen Mozes: <i>‘Ik ben barmhartig voor wie ik barmhartig wil zijn, ik schenk genade aan wie ik genade wil schenken.’</i> <i>Alles hangt dus af van God en zijn barmhartigheid, niet van de wil of de inspanning van de mens.</i> Zo zegt hij volgens de Schrift tegen de farao: <i>‘Ik heb u alleen maar aangesteld om u mijn macht te tonen en om iedereen op aarde te laten weten wie ik ben.’</i> <i>Dus God is barmhartig voor wie hij wil en maakt halsstarrig wie hij wil.</i> (Rom. 9: 14 t/m 18) • Wie bent u eigenlijk dat u, een mens, iets tegen God zou inbrengen? Vraagt het aardewerk soms aan de pottenbakker: <i>‘Waarom hebt u me gemaakt zoals ik eruitzie?’</i> Heeft de pottenbakker niet de vrijheid om van dezelfde klomp klei zowel een kostbare vaas als een alledaagse pot te maken? (Rom. 9: 20 en 21) God kiest soeverein en is aan niemand verantwoordig schuldig. • Blijf u inspannen voor uw redding, en doe dat in diep ontzag voor God, <i>want het is God die zowel het willen als het handelen bij u teweegbrengt, omdat het hem behaagt.</i> (Filip. 2: 13) • Over de verkiezing van Israël lezen we in het OT: <i>Het is niet omdat u talrijker was dan de andere volken dat hij u lief kreeg en uitkoos - u was het kleinste van allemaal! Maar omdat hij u liefhad</i> en zich wilde houden aan wat hij uw voorouders onder ede had beloofd, heeft de HEER u met sterke hand bevrijd uit de slavernij, uit de macht van de farao, de koning van Egypte. (Dt. 7: 7 en 8)		

Na 200 jaar: nog steeds Amazing Grace

Vandaag is het twee eeuwen geleden dat John Newton in Londen overleed. Een inspirerende persoonlijkheid. So what, wat dan nog? Vandaag is het precies 200 jaar geleden dat John Newton op 82-jarige leeftijd in Londen overleed.

Om misschien weggezakte kennis wat op te frissen, John Newton is tot op de huidige dag vooral bekend als auteur van het waarschijnlijk meest gezongen Engelstalige christelijke lied Amazing Grace. 'Verbazingwekkende Genade. Hoe zalig het geluid. Dat een stakker als ik gered heeft. Ik was eens verloren, maar nu ben ik gevonden; was blind, maar nu zie ik...'

John who? Newton werd op 24 juli 1725 geboren. Hij had een godvruchtige moeder, die hem echter al ontviel toen hij zes jaar was. Zijn vader was religieus onverschillig. Hij hield wel van John, maar had kennelijk moeite dat te laten merken. Newtons leven was veelbewogen. Op elfjarige leeftijd bevond hij zich al op zee. Het kwam zijn normbesef niet ten goede. Na bij een poging tot desertie van een marineschip te zijn gesnapt, werd hij op een afgelegen eiland van West-Afrika gedropt. Onder de tirannie van een slavenhandelaar verpauperde hij daar twee jaar lang als 'slaaf van de slaven'.

Newton was nog maar 21 jaar toen een met zijn vader bevriende kapitein hem uit Sierra Leone vrijkocht. Als 'een schip zonder roer', die samengeleefd had met concubines en vloekend het christelijk geloof had beschimpt, aanvaardde hij de verre terugreis naar Engeland, waar hij zijn grote jeugdliefde wist. Het schip, de Greyhound, kwam vervolgens in zo'n verschrikkelijke storm terecht dat de bemanning in hun enzame passagier een door God gezochte Jona meende te zien. In de storm kwam Newton tot diep zondebesef en schreeuwde hij om genade.

Na zijn terugkeer in Engeland maakte Newton nog drie zeereizen, nu als kapitein. Nog had hij geen afscheid genomen van de Britse slavenhandel, die hij later „gruwelijk onrechtvaardig, onderdrukkend en destructief” zou noemen. Maar eenmaal predikant geworden, inspireerde hij de tot het christelijk geloof bekeerde politicus William Wilberforce strijd te voeren tegen de slavernij: „De Heer heeft je geroepen ten behoeve van zijn kerk én ten behoeve van zijn natie.” Tot in het Lagerhuis toe vocht Newton zelf mee met de abolitionisten, de antislavernijbeweging. In 1833 werd deze misstand bij wet afgeschaft.

Calvinistisch

Wat we met al die kennis opschieten? Misschien is historisch besef vandaag de dag wel zo weinig 'in' doordat we ons er zo weinig door laten inspireren. Jammer, want het bijvoorbeld eens op John Newton.

In de eerste plaats toont zijn leven de waarheid van de Bijbelse verkiezing aan: niemand kan bij Christus komen, tenzij God, de Vader, hem of haar met grote kracht trekt (Joh. 6:44). Niet toevallig bleef John Newton wel bevriend met John Wesley, maar koos hij overtuigd de kant van opwekkingsprediker George Whitefield in diens strijd tegen wesleyaans arminianisme - ons eeuwig behoud hangt af van ónze keuze. „Newton had een solide calvinistische theologie”, constateert de Amerikaanse theoloog John Piper in dit verband. Zo beleefde Newton het zelf ook: 'Als God mij in zijn genade niet voortdurend in de kraag had gegrepen...' Zoals in de bekende gelijkenis de vader naar zijn verloren zoon toe rent, zo kwam Gods genade John Newton steeds tegemoet.

In de tweede plaats vormt de geschiedenis van John Newton er een illustratie van dat wedergeboorte zo'n besef van genade geeft dat iemands leven soms plotseling, maar vaker geleidelijk van binnenuit verandert. Een mens hoeft niet als Newton moreel in de goot te hebben gelegen om tegenover de heilige God toch te beven vanwege zijn in 'ik-gerichtheid' uitkomende onwaardigheid. Alleen in het kruis valt eeuwig te roemen. Op Newtons graf staat dan ook dat hij „door de rijke genade van onze Heer en Heiland Jezus Christus, bewaard, hersteld, vergeven en aangesteld werd om het geloof te prediken dat hij lange tijd had willen verwoesten”.

Wedergeboorte vormt het begin van een proces. Nog op de Greyhound begon John Newton in de Bijbel te lezen. Daarmee hield hij nooit meer op. Hij studeerde Grieks en Hebreeuws, werd voorganger eerst in Olney (Buckinghamshire) en later in Londen en kwam geleidelijk tot verdieping van zijn geloof. Die verdieping bracht hem tevens tot het inzicht hoe verderfelijk slavenhandel is, ook al had hij als kapitein zijn 'handelswaar' zelf goed behandeld.

Vrucht van de Geest

In de derde plaats onderstreept het leven van Newton dat liefde tot God en liefde tot de naaste onverbrekelijk bij elkaar horen. We kunnen het ook anders zeggen. Christus kwam onder ons wonen om onze ziel te redden én gebrokenheid in de wereld te herstellen. Er zijn christenen die vinden dat de politiek het terrein van de boze vormt waarmee zij zich maar beter niet kunnen bemoeien.

Zo niet John Newton. Voor hem was het leven één. Hij was er diep van overtuigd dat wanneer Jezus een mens zijn koninkrijk binnenroep Hij hem er ook weer op uitsuurt.

Vandaar dat Newton een aarzelende Wilberforce na diens bekering afraadde zich uit de politiek terug te trekken. Genade en recht moesten er ook zijn voor slaven uit Afrika.

In de vierde plaats maakte het leven van Newton nog eens duidelijk dat men een boom aan zijn vruchten kan kennen. Vrucht van de Geest, wel te verstaan: liefde, vreugde, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, zelfbeheersing (Gal. 5:22). Newton was zo diep geraakt door Gods genade in zijn eigen leven dat hij tegenover de ander onmogelijk hardvochtig kon zijn. Hij verdedigde de waarheid, zeker, maar dan in liefde.

Zijn 'Amazing Grace' schreef hij bij een preek over 1 Kronieken 16: David, aan wie zojuist een eeuwig koningschap was beloofd, roept verbijstert uit: „Wie ben ik, Here, mijn God, dat U mij zo ver hebt gebracht?” Wie dat kan nazeggen, ontvangt van de Geest een hart dat uitgaat naar mensen die door een harde maatschappij naar de marge worden geduwd. Newtons aantrekkingskracht was dat hij vrede en zachtmoedigheid uitstraalde. Zijn woning was een astiel voor verschopte medemensen.

En voor buitenstaanders misschien het opmerkelijkst: Newton verspreidde vreugde. Hij liep op de smalle weg. Maar een mens die van Christus houdt, ontdekt dat die weg in feite zo breed is als maar zijn kan. Verlangen naar zijn vroegere losbandigheid deed John Newton niet meer. Zijn diepste vreugde vond hij in God. Niets waarmee een mens God méér eert dan met dat.

Nederlands Dagblad, 20 december 2007